

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Obdo/62/2020
Identifikačné číslo spisu: 4310212403
Dátum vydania rozhodnutia: 08.12.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Miroslava Janečková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:4310212403.2

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Miroslavy Janečkovej a sudkýň JUDr. Jany Hullovej a JUDr. Lenky Praženkovej v spore žalobcu Prima banka Slovensko, a. s., so sídlom v Žiline, Hodžova č. 11, IČO: 31 575 951, zastúpeného SEDLAČKO & PARTNERS, s. r. o., Štefánikova 8, Bratislava, proti žalovanému ITIMEX a. s., so sídlom v Banskej Bystrici, Kukučínova 8, IČO: 31 425 666, zastúpenému advokátom JUDr. Lubomírom Gerdom, Prešov, Levočská č. 12/A, o zaplatenie 112.936,68 € s príslušenstvom, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Nitre č. k. 26Cob/17/2020-1166 z 30. apríla 2020, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalovaného z a m i e t a.

Žalobca má proti žalovanému nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

Okresný súd Levice (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom č. k. 13Cb/127/2010-892 z 12. júla 2016 zamietol návrh na prerušenie konania, žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 112.936,68 € s 9% p. a. úrokom z omeškania zo sumy 37.645,56 € od 14. septembra 2010 do zaplatenia, s 9% p. a. úrokom z omeškania zo sumy 37.645,56 € od 1. januára 2011 až do zaplatenia, s 9% p. a. úrokom z omeškania zo sumy 37.645,56 € od 1. januára 2012 až do zaplatenia, všetko do 3 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozsudku a súčasne žalobcovi priznal právo na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

2 V odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol, že vykonaným dokazovaním má za preukázané, že právny predchodca žalobcu, spoločnosť Z. (neskôr s obchodným menom X.), so sídlom Bratislava uzatvorila so žalovaným dňa 15. apríla 2005 písomnú zmluvu o úvere č. 1220256504 v znení dodatku č. 1 zo dňa 22. júna 2005, č. 2 zo dňa 31. augusta 2005, č. 3 zo dňa 25. septembra 2006, č. 4 zo dňa 25. septembra 2007, č. 5 zo dňa 26. júna 2008, č. 6 zo dňa 2. decembra 2008 a č. 7 zo dňa 27. novembra 2009, na základe ktorej predstavovala suma úveru celkom 738.811 €. Za účelom zabezpečenia

pohľadávky vyplývajúcej z úverovej zmluvy č. 1220256504 (ako aj úverovej zmluvy č. 4220250106) uzatvoril žalobca dňa 2. decembra 2008 ako záložný veriteľ so spoločnosťou ERBA s. r. o., so sídlom Šahy, ul. SNP 44, IČO: 363 984 97, v postavení záložcu, zmluvu o zriadení záložného práva k pohľadávkam voči jeho dlžníkom. Záložné právo bolo zaregistrované v Notárskom centrálnom registri záložných práv dňa 2. decembra 2008 pod sp. zn. 34296/2008. Poukázal ďalej na to, že uznesením zo dňa 12. apríla 2010 č. k. 31R/3/2010-1030 Okresný súd Nitra povolil reštrukturalizáciu žalovaného, skutočnosť ktorá bola zverejnená v Obchodnom vestníku č. 72/2010 dňa 16. apríla 2010, pričom spoločnosť ERBA, s. r. o. si prihlásila svoju pohľadávku v sume 1.254.852,10 € proti žalovanému do reštrukturalizácie. Žalobca preukázal žalovanému výpisom z Notárskeho centrálného registra záložných práv sp. zn. 34296/2008 vznik záložného práva upozorniac ho, že v zmysle § 151mb ods. 3 Obč. zák. je povinný ako poddlžník, odo dňa oznámenia vzniku záložného práva, plniť svoj splatný peňažný záväzok voči spoločnosti ERBA, s. r. o. výlučne záložnému veriteľovi X. na účet, ktorý bol žalovanému oznámený. Z výpisu z obchodného registra súd prvej inštancie zistil, že uznesením Okresného súdu Nitra č. k. 32K/58/2011-358 zo dňa 9. mája 2012, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 1. júna 2012, bolo konkurzné konanie, vedené na spoločnosť ERBA, s. r. o., zastavené pre nedostatok majetku spoločnosti a spoločnosť bola dňom 6. septembrom 2012 vymazaná ex offo z obchodného registra. Súd prvej inštancie konštatoval, že si síce žalobca svoju pohľadávku z úverovej zmluvy č. 1220256504 voči žalovanému v reštrukturalizácii neuplatnil, a to ani napriek tomu, že bol na začatie reštrukturalizácie žalovaným upozornený písomným podaním z 22. marca 2010, avšak vyslovil názor, že reštrukturalizačný plán ako viacstranný právny úkon medzi dlžníkom a jeho veriteľmi (prípadne ďalšími účastníkmi plánu) nemôže odnímať subjektívne práva tretím, na reštrukturalizačnom pláne nezúčastneným osobám. So zreteľom na uvedené konštatoval, že sa ustanovenie reštrukturalizačného plánu, na základe ktorého veriteľa nemôžu vymáhať svoje pôvodné pohľadávky voči spoludlžníkom či ručiteľom, resp. z majetku tretích osôb, jednoznačne vzťahuje výlučne na veriteľov, ktorí boli účastníkmi plánu, ale v žiadnom prípade nemôže obmedzovať žalobcu. Súhlasil s názorom žalobcu, že opak by znamenal, že by na základe dohody dvoch strán (dlžník a veriteľa prihlásených pohľadávok) bolo možné odňať práva tretej nezúčastnenej strane (veriteľ neprihlásenej pohľadávky), čo by bolo v rozpore so základnými princípmi právneho štátu a ústavne garantovanou ochranou práv tretieho. Na podporu správnosti tohto názoru poukázal na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 7. marca 2014 sp. zn. IV. ÚS 604/2013-40. Súd prvej inštancie uzavrel, že žalobca tým, že si neprihlásil svoju pohľadávku v reštrukturalizácii síce stratil možnosť si ju uplatniť úspešne od žalovaného ako dlžníka, avšak po preukázaní existencie záložného práva podľa § 151mb ods. 2 Obč. zák. je žalovaný povinný plniť žalobcovi ako poddlžník. Konštatoval, že zánik záložcu a jeho výmaz z obchodného registra nie je spôsobilý privodiť zákonný spôsob zániku záložného práva, záložné právo nezaniklo žiadnym zo spôsobov uvedených v § 151md ods. 1 Obč. zák. a naďalej existuje. V súvislosti s dohodami o započítaní, uzatvorenými medzi žalovaným a spoločnosťou ERBA, s.r.o. a ich vplyvom na plnenie žalovaného voči žalobcovi, súd prvej inštancie poukázal na názor vyslovený v rozsudku Najvyššieho súdu Českej republiky zo dňa 3. mája 2006 sp. zn. 21Cd 1891/2005 a to, že ak je zálohom pohľadávka a záložné právo je voči poddlžníkovi účinné a ak nebola zabezpečená pohľadávka riadne a včas uspokojená, je poddlžník povinný po splatnosti založenej pohľadávky plniť záložnému veriteľovi, i keď stanovené (dojednané) plnenie už poskytol svojmu veriteľovi (záložcovi) alebo aj keď (už skôr) voči nemu urobil iný právny úkon smerujúci k zániku záväzku (dlhu) zodpovedajúceho založenej pohľadávke. Súd prvej inštancie ďalej za nesprávnu označil úvahu žalovaného, že je na daný právny vzťah potrebné aplikovať ustanovenie § 549 Obč. zák., keď aplikáciu uvedeného ustanovenia na daný prípad považoval za vylúčenú. Súd dospel k záveru, že žalovaný sa dostal s plnením jednotlivých splátok do omeškania, preto žalobcovi priznal aj právo na úrok z omeškania odo dňa nasledujúceho po dni splatnosti jednotlivých splátok. Sadzbu priznaného úroku z omeškania odôvodnil s odkazom na § 517 ods. 2 Obč. zák. a nariadenie vlády č. 87/1995 Z. z. Výrok týkajúci sa nároku na náhradu trov konania odôvodnil ustanovením § 255 CSP a úspechom žalobcu v konaní v rozsahu 100%.

3 O odvolaní žalovaného rozhodol Krajský súd v Nitre (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom č. k. 26Cob/92/2016-977 zo 16. februára 2017 tak, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny podľa ust. § 387 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) potvrdil a žalobcovi priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania proti žalovanému v rozsahu 100%.

4 Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, vyvodzujúc jeho prípustnosť z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ CSP v spojení s § 432 ods. 1 CSP a namietajúc, že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

5 Dovolací súd uznesením sp. zn. 1Obdo/7/2018 z 25. septembra 2019 rozsudok Krajského súdu v Nitre č. k. 26Cob/92/2016-977 zo 16. februára 2017 zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

6 Krajský súd v Nitre vo veci opätovne rozhodol rozsudkom z 30. apríla 2020 č. k. 26Cob/17/2020-1166 tak, že rozsudok Okresného súdu Levice č. k. 13Cb/127/2010-892 zo dňa 12. júla 2016 potvrdil a žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100% na účet právneho zástupcu žalobcu do troch dní od doručenia rozhodnutia súdu prvej inštancie o výške náhrady trov konania.

7 Odvolací súd prejednal vec bez nariadenia pojednávania v súlade s § 385 Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP) v medziach podaného odvolania (§ 379 a 380 CSP) a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného je v danom prípade neopodstatnené, keďže rozsudok prvoinštančného súdu je vecne správny. Konštatoval, že sa v plnej miere stotožnil so závermi prvoinštančného súdu tak v oblasti skutkových zistení, ako aj vo vzťahu k právnomu posúdeniu veci.

8 V súvislosti s argumentáciou žalovaného uvedenou v odvolaní, ktorá smeruje proti záveru súdu prvej inštancie, v rámci ktorého ustálil, že zánik záložcu a jeho výmaz z obchodného registra bez právneho nástupcu, nie je spôsobilý privodiť zákonný spôsob zániku záložného práva, odvolací súd na doplnenie argumentácie súdu prvej inštancie dodal, že medzi stranami sporu nebolo sporné, že dňa 2. decembra 2008, za účelom zabezpečenia pohľadávky, vyplývajúcej z úverovej zmluvy č. 122 025 6504, uzatvoril žalobca, v pozícii záložného veriteľa, s obchodnou spoločnosťou ERBA, s.r.o., so sídlom 936 01 Šahy, ul. SNP 44, IČO: 36 398 497, v pozícii záložcu, zmluvu o zriadení záložného práva k pohľadávkam voči jej dlžníkom. Záložné právo bolo k pohľadávkam zaregistrované v Notárskom centrálnom registri záložných práv dňa 2. decembra 2008 pod sp. zn. 34296/2008. Žalovaný návrhom zo dňa 19. februára 2010, ktorý podal na Okresný súd v Nitre dňa 19. februára 2010 navrhol, aby súd povolil jeho reštrukturalizáciu. Na základe tohto návrhu žalovaného Okresný súd Nitra uznesením zo dňa 12. apríla 2010 pod č. k. 31R/3/2010-1030 povolil jeho reštrukturalizáciu, čo bolo zverejnené v Obchodnom vestníku č. 72/2010 dňa 16. apríla 2010. Rovnako tak nebolo sporné to, že obchodná spoločnosť ERBA, s.r.o. si prihlásila riadne a včas svoju pohľadávku proti žalovanému do reštrukturalizácie vo výške 1.254.852,10 eura, avšak žalobca nie. Okresný súd Nitra uznesením zo dňa 27. júna 2010 pod č. k. 31R/3/2010-2158, ktoré bolo zverejnené v Obchodnom vestníku pod č. 148/2010 dňa 3. augusta 2010, potvrdil reštrukturalizačný plán žalovaného a skončil jeho reštrukturalizáciu. Z reštrukturalizačného plánu žalovaného, ktorý tvorí prílohu tohto uznesenia bolo zrejmé, že obchodnej spoločnosti ERBA, s.r.o. bolo priznané celkové uspokojenie zo zistenej sumy pohľadávok v percentuálnom vyjadrení 12%, čo predstavovalo sumu 150.582,25 eura. Žalovaný sa zaviazal zaplatiť výťažok po štvrtinách vo výške 37.645,56 eura v lehotách určených v reštrukturalizačnom pláne. Dňa 1. júna 2010 žalobca preukázal žalovanému vznik záložného práva a vyzval žalovaného na plnenie. Vznik záložného práva preukázal žalobca výpisom z Notárskeho centrálného registra záložných práv sp. zn. 34296/2008. Súčasne žalobca upozornil žalovaného, že podľa § 151mb ods. 3 Obč. zákonníka je povinný ako poddlžník, odo dňa oznámenia vzniku záložného práva plniť svoje peňažné záväzky voči spoločnosti ERBA, s.r.o. výlučne záložnému veriteľovi - žalobcovi na číslo účtu 4040247401/3100, VS: 171478. Následne dňa 6. júla 2010 žalobca upozornil žalovaného na existenciu záložného práva k pohľadávkam, pričom žalovaný upozornenie prevzal dňa 8. júla 2010. Zdôraznil, že v súlade s ustanovením § 151mb ods. 3 Obč. zák. je povinný žalovaný plniť svoj splatný peňažný záväzok voči spoločnosti ERBA, s.r.o. výlučne záložnému veriteľovi X. a to na účet, ktorý bol žalovanému oznámený. V upozornení žalobca upriamil žalovanému pozornosť na znenie § 155 ods. 4 Zákona o konkurze a reštrukturalizácii, podľa ktorého právo záložného veriteľa domáhať sa uspokojenia svojej pohľadávky z majetku tretích osôb zostáva nedotknuté. Podanie žalobcu zo dňa 6. júla 2010 bolo zasielané aj dozornej správkyni Mgr. Henriete Slavkovskej a

Okresnému súdu Nitra k sp. zn. 31R/3/2010. Týmto momentom sa záložné právo na peňažnú pohľadávku stalo účinným voči poddlžníkovi (žalovanému) podľa § 151mb ods. 2 Občianskeho zákonníka, a preto ak chcel splniť reštrukturalizačný plán voči spoločnosti ERBA, s.r.o., mal poskytnúť v reštrukturalizačnom pláne určené plnenie žalobcovi ako poddlžník v zmysle § 151mb ods. 3 Občianskeho zákonníka.

9 Odvolací súd poukázal na nález Ústavného súdu SR v náleze sp. zn. IV.ÚS 604/2013-40 zo dňa 7. marca 2014, týkajúci sa predmetných strán sporu, v inom súdnom konaní, podľa ktorého ustanovenie reštrukturalizačného plánu, na základe ktorého veriteľa nemôžu vymáhať svoje pôvodné pohľadávky voči spoludlžníkom či ručiteľom dlžníka (§ 155 ods. 4 Zákona o konkurze a reštrukturalizácii), sa jednoznačne vzťahuje výlučne len na veriteľov, ktorí boli účastníkmi plánu, no nemôžu obmedzovať veriteľa, ktorý svoju pohľadávku v reštrukturalizácii neprihlásil (podľa novely Zákona o konkurze a reštrukturalizácii prijatej zákonom č. 348/2011 Z. z. s účinnosťou od 1. januára 2012 už reštrukturalizačným plánom nemôžu byť dotknuté práva veriteľov domáhať sa uspokojenia ich pôvodných pohľadávok voči spoludlžníkom a ručiteľom dlžníka).

10 Ďalej uviedol, že z nálezov vyplýva záver, že žalobcovi, neprihlásením pohľadávky do reštrukturalizačného konania, týkajúceho sa žalovaného, sa síce jeho pohľadávka zmenila na naturálnu obligáciu voči žalovanému, avšak naďalej mu zostala možnosť vymáhať dlžnú sumu v zmysle záložného práva uzatvoreného so spoločnosťou ERBA, s.r.o., čo si aj riadne uplatnil voči poddlžníkovi, ktorým zhodou okolností bol žalovaný, avšak tento fakt neznamená, že by išlo aj pri pohľadávke uplatnenej zo záložného práva o naturálnu obligáciu voči žalovanému, preto akákoľvek argumentácia žalovaného bola v tomto ohľade irelevantná a už vyriešená judikatúrou a to aj v sporoch, v rámci ktorých síce žalobca, vo veci samej neuspel, avšak v otázke možnosti uplatňovania si záložného práva voči tretím subjektom sa súdy zhodli. Poukázal napr. na stanovisko Krajskej prokuratúry v Prešove č. Kc 153/12-4, uznesenie Okresného súdu Prešov sp. zn. 18Er/348/2010 zo dňa 9. mája 2012, uznesenie Krajského súdu v Prešove č. k. 14CoE/110/2012-218 zo dňa 11. decembra 2012, rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 3CoZm/5/2013-135 zo dňa 29. januára 2014.

11 Ďalej odvolací súd konštatoval, že žalovaný sa nemohol zbaviť svojho záväzku ani započítacím úkonom voči záložcovi, poukazujúc aj na komentár Fekete, I: Občiansky zákonník. Veľký komentár. 1. diel. Eurokódex. Bratislava 2011, z ktorého vyplýva, že ak je zálohom pohľadávka a záložné právo je voči poddlžníkovi účinné a ak nebola zabezpečená pohľadávka riadne a včas uspokojená, je poddlžník povinný po splatnosti založenej pohľadávky plniť záložnému veriteľovi, i keď stanovené (dojednané) plnenie už poskytol svojmu veriteľovi (záložcovi) alebo aj keď (už skôr) voči nemu urobil iný právny úkon smerujúci k zániku záväzku (dlhu) zodpovedajúcemu založenej pohľadávke (pozri rozhodnutie NS ČR z 3. mája 2006, sp. zn. 21Cdo 1891/2005).

12 V súvislosti so žalovaným podaným návrhom na prerušenie konania, oboznámiac sa s ním, mal odvolací súd, rovnako ako súd prvej inštancie, za to, že nie je dôvodné vyčkať na skončenie konania vedeného na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 27Cb/240/2010 a to najmä z dôvodu, že v konaní sa nerieši otázka, ktorá by mohla mať význam na rozhodnutie v predmetnej veci, resp. že by súd nebol oprávnený si predmetnú otázku vyriešiť sám v rámci prejudiciálnej otázky. Prihliadol pritom najmä na skutočnosť, že v konaní na Okresnom súde Bratislava I nejde o konanie o neplatnosť zmluvy o zabezpečení záväzku, uzatvorenej medzi žalobcom a spoločnosťou ERBA, s.r.o., ako ani o neplatnosť úverovej zmluvy pod číslom 122 025 6504, uzatvorenej medzi žalobcom a žalovaným dňa 15. apríla 2005 v znení jej dodatkov, ale predmetom konania je náhrada škody uplatnená žalovaným ako jedným zo žalobcov voči žalobcovi ako žalovanému a len v rámci predbežných otázok súd prvej inštancie riešil aj platnosť zmluvných vzťahov uzatvorených medzi žalobcom a žalovaným dňa 2. decembra 2008, avšak doposiaľ nie právoplatné. Navyiac, takéto prerušenie konania považoval za nehospodárne a to aj s prihliadnutím na časový úsek od podania návrhu na začatie konania a podania návrhu na prerušenie konania v predmetnom spore, čo zjavne navodzuje snahu žalovaného oddialiť rozhodnutie v predmetnej veci. Výslovil záver, že takémuto postupu žalovaného nemožno preto priznať právnu ochranu, majúť pritom za to, že žalovaný súdu neosvedčil také skutočnosti, ktoré by zakladali možnosť súdu prerušiť

predmetné konanie do právoplatného skončenia konania vedeného na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 27Cb/240/2010.

13 Poukázal na § 164 CSP, upravujúci fakultatívne prerušenie konania, z ktorého vyplýva, že prerušenie konania je na zvážení súdu a je vyjadrené slovom môže.

14 Pokiaľ ide o žalovaným namietanú nesprávnu interpretáciu a aplikáciu ustanovenia § 151md ods. 1 písm. b) Občianskeho zákonníka a to s poukazom na definíciu podniku vymedzenú v § 5 Obchodného zákonníka. Odvolací súd s názorom žalovaného nesúhlasil a to z dôvodu, že Obchodný zákonník vo svojej zákonnej definícii jednoznačne vychádza z chápania podniku ako predmetu (objektu) právnych vzťahov. Touto definíciou došlo k opusteniu chápania podniku ako subjektu právnych vzťahov, čo bolo chápanie dominantné za účinnosti Hospodárskeho zákona, ktorý bol zrušený Obchodným zákonníkom. Chápanie podniku ako predmetu právneho vzťahu znamená jeho chápanie ako predmetu vlastníctva a nie subjektu, čo znamená, že nemožno stotožňovať zánik právnickej osoby so zánikom podniku tak, ako sa to snažil navodiť žalovaný vo svojom odvolaní.

15 Inak povedané, nemožno súhlasiť s právnym názorom žalovaného o zániku záložného práva zo zákona podľa § 151md ods. 1 písm. b) Občianskeho zákonníka v dôsledku zániku záložcu ako právnickej osoby bez právneho nástupcu.

16 Za nesporné považoval, že žalobca žalovanému zákonným spôsobom preukázal vznik záložného práva k pohľadávke tvoriacej predmet záložného práva, čím sa toto právo stalo voči poddlžníkovi účinné, ako ani nebola namietaná platnosť záložnej zmluvy, preto považoval za potrebné ustáliť, že aj po zániku záložcu a jeho výmaze z Obchodného registra bez právneho nástupcu už riadne a včas uplatnené záložné právo k pohľadávke tvoriacej predmet záložného práva naďalej voči žalovanému existuje.

17 Uzavrel, že zánik záložcu a jeho výmaz z Obchodného registra nie je spôsobilý privodiť ani zánik pohľadávky tvoriacej predmet záložného práva, a teda aj záložného práva samotného, ktoré bolo už riadne a včas uplatnené a to z dôvodu, že uplatnením záložného práva zo strany žalobcu voči žalovanému došlo v zmluvnom vzťahu medzi záložcom a žalovaným k zmene veriteľstva a namiesto záložcu sa stal pri pohľadávke tvoriacej predmet uplatneného záložného práva veriteľom žalobca, v dôsledku čoho žalovaný bol povinný plniť záväzok, ktorý mal voči záložcovi, priamo žalobcovi a len týmto plnením sa mohol zbaviť svojho záväzku voči záložcovi.

18 V dôsledku zmeny veriteľstva, a teda subjektu oprávneného na prijatie pohľadávky tvoriacej predmet záložného práva, ani dodatočný zánik záložcu bez právneho nástupcu už žiadnym spôsobom nemohol zasiahnuť do existencie pohľadávky, na ktorú bolo zákonným spôsobom uplatnené záložné právo žalobcom priamo voči žalovanému ako poddlžníkovi.

19 Odvolací súd k argumentácii žalovaného k uprednostneniu právnej úpravy Občianskeho zákonníka bez zohľadnenia ustanovení ZoKR uviedol, že mu nie je zrejmá podstata tejto námietky, keďže podľa jeho názoru ustanovenia Občianskeho zákonníka ohľadne vzniku záložného práva nie sú v rozpore s ustanoveniami ZoKR, pričom ZoKR aplikáciu týchto ustanovení ani žiadnym spôsobom nevyklučuje. Poukázal na to, že sám žalovaný obchádza svoju vlastnú námietku tým, že napríklad na jeho argumentáciu, týkajúcu sa ručenia (s ktorou sa riadne vysporiadal súd prvej inštancie a netvorí predmet odvolacích námietok) aplikuje jednak ustanovenia Obchodného zákonníka a tam, kde mu to vyhovuje ustanovenia Občianskeho zákonníka, úplne ignorujúc skutočnosť, že úprava ručenia je v Obchodnom zákonníku komplexne riešená.

20 Rovnako tak sám žalovaný v rámci zániku záložného práva sám poukazuje na ustanovenia Občianskeho zákonníka, preto ani v tomto rozsahu nebolo odvolaciemu súdu zrejmé žalovaným vytýkané pochybenie súdu prvej inštancie.

21 Záverom odvolací súd ešte dodal, že neobstoja námietky žalovaného ani ohľadom popierania znakov

právneho štátu, medzi ktoré patrí aj predvídateľnosť práva. V prípade, ak sa súd odchytil od skoršej rozhodovacej práce, vyžaduje si to ciele zdôvodnenie odlišného stanoviska prijatého v obdobnej otázke, čo v danom prípade nebolo potrebné, pretože žiadna skutočnosť, ktorá by zmenila právne posúdenie veci, odchytilne od rozhodnutí vydaných v konaní vedenom na Okresnom súde Levice pod sp. zn. 16Cb/3/2012 nenastalo, ako ani žalovaným nebolo preukázané, že by sa zmenili nejakým spôsobom skutkové okolnosti. V ostatnom odvolací súd už len poukázal na odôvodnenie napadnutého rozsudku.

22 Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu podľa § 387 ods. 1, 2 a 3 CSP ako vecne správne potvrdil.

23 O nároku o náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP a v konaní plne úspešnému žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia o odvolaní v zmysle § 262 ods. 2 CSP samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

24 Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie vyvodzujúce jeho prípustnosť z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ CSP. Konštatoval, že pre rozhodnutie v prejednávanej veci je rozhodujúce zodpovedanie na právnu otázku, či zánik záložcu - záložného dlžníka ako právnickej osoby bez právneho nástupcu, ktorý nie je totožný s osobou obligačného dlžníka, má za následok zánik pohľadávky ako predmetu záložného práva v zmysle § 151md ods. 1 písm. b/ Obč. zák., keďže neexistuje žiadny subjekt, na ktorý by táto pohľadávka prešla. Tak ako súdu prvej inštancie, ako aj odvolaciemu súdu vytýkal, že ich rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Upriamil pozornosť na to, že sa najvyšší súd už právnu otázkou zániku právnickej osoby ako obligačného dlžníka bez právneho nástupcu s vplyvom na záložné právo zaoberal (rozsudok NS SR sp. zn. 2Cdo/5/2008), keď vyslovil názor, že záložné právo nezánika ak dlh zodpovedajúci zabezpečenej pohľadávke nemôže byť uspokojený právnickou osobou ako dlžníkom preto, že zanikol bez právneho nástupcu. Ďalej uviedol, že zmysle zabezpečenej pohľadávky spočíva v tom, že veriteľ, ktorý nemôže byť uspokojený dlžníkom z dôvodov spočívajúcich v osobe dlžníka (vrátane toho, že dlžník, ktorý je právnickou osobou zanikol bez právneho nástupcu) má právo na uspokojenie svojej pohľadávky z predmetu záložného práva (vo veci sp. zn. 2Cdo/5/2008 viaznúceho na nehnuteľnostiach). Uviedol, že doposiaľ však súdnou praxou nebola riešená otázka zániku záložcu - záložného dlžníka ako právnickej osoby bez právneho nástupcu (nie je totožný s osobou obligačného dlžníka), so zánikom ktorého dochádza aj k zániku predmetu (pohľadávky) záložného práva a vplyv týchto okolností na záložné právo. Nesprávny výklad súdu prvého stupňa označil za odporujúci zneniu, resp. zmyslu vykladaného normatívneho textu ustanovenia § 151md ods. 1 písm. b/ Obč. zák., podľa ktorého záložné právo zaniká zánikom všetkých vecí, práv alebo iných majetkových hodnôt (patria sem aj pohľadávky), na ktoré sa záložné právo vzťahuje. Zdôraznil, že ide o tri zložky, ktoré patria k podniku podľa § 5 Obchodného zákonníka. Za logické dovolateľ považoval, že zánik záložcu (záložného dlžníka) bez právneho nástupcu a jeho výmaz z obchodného registra vyvoláva aj zánik všetkých vecí, práv alebo iných majetkových hodnôt (patria sem aj pohľadávky), na ktoré sa záložné právo vzťahuje, čo má logicky za následok aj zánik záložného práva zo zákona. Zdôraznil, že podnik v zmysle definície podniku v § 5 Obch. zák. predstavuje súbor troch zložiek podnikania, a to hmotných zložiek podnikania, nehmotných zložiek podnikania a osobných zložiek podnikania, pritom nehmotnými zložkami podnikania sú práva a iné majetkové hodnoty. Patria sem najmä obchodné meno, obchodné tajomstvo, ochranné známky, know-how, dobrá povest' podniku (goodwill, Firmenwert), klientela, sieť obchodných vzťahov, trhovo ocenená povest', predajnosť výrobkov, ale aj pohľadávky, cenné papiere, obchodný podiel a ďalšie. Inak povedané, zánikom podniku - ERBY, s.r.o. (právnickej osoby) ako záložcu (záložného dlžníka) výmazom z obchodného registra bez právneho nástupcu pre nemajetnosť (neexistencia hmotných zložiek podnikania) došlo aj k zániku predmetu záložného práva - založenej pohľadávky ako inej majetkovej hodnoty (nehmotná zložka podnikania), na ktorú sa záložné právo vzťahuje, čo mal za následok zánik záložného práva zo zákona podľa § 151md ods. 1 písm. b/ Obč. zák. Konštatoval, že z logiky veci teda vyplýva, kde niet záložcu a kde neexistuje ani záloh, potom nemôže existovať ani záložné právo. Tiež neexistuje žiaden subjekt, na ktorého by táto založená pohľadávka prešla, keďže

spoločnosť ERBA zanikla bez právneho nástupcu. Teda nie sú žiadne osoby, ktoré by vstúpili do práv a povinností spoločnosti ERBA, s.r.o., prípadne prevzali práva a záväzky, o ktoré v konaní ide. Takýto stav potom spôsobuje priamo zo zákona aj zánik záložného práva podľa § 151md ods. 1 písm. b/ Obč. zák. Len vznikom právneho nástupníctva by mohol pohľadávku účinne uplatniť záložný veriteľ (žalobca), čo ale nie je tento prípad. Právny vzťah označený ako akcesorický (záložné právo) pristupuje k hlavnému vzťahu (ITIMEX ako obligačný dlžník F. ako veriteľ hlavného úverového vzťahu) a na vzťah hlavný je existenčne viazaný. Poukázal na tú skutočnosť, že uspokojenie záväzku z majetku obligačného dlžníka (ITIMEX, a.s.), t. j. pohľadávky spoločnosti F., z hlavného právneho vzťahu (úverovej zmluvy) nie je možné vymáhať súdnou cestou (nie je vynútiteľná súdom), pretože predmetná pohľadávka sa stala naturálnou obligáciou v dôsledku jej neprihlásenia do reštrukturalizačného konania dlžníka - spoločnosti ITIMEX, a.s. Konštatoval, že zánik právnickej osoby ako dlžníka (obligačného dlžníka) bez právneho nástupcu (rozsudok NS SR sp. zn. 2Cdo/5/2008) nespôsobuje zánik akcesorického vzťahu, t. j. záložné právo naďalej trvá, a preto citovaný rozsudok ani nie je možné aplikovať na tento prípad. Zánik záložcu (záložného dlžníka ERBA, s.r.o.) bez právneho nástupcu pre nemajetnosť, má za následok aj zánik jeho pohľadávky (založenej pohľadávky - predmet zálohu) ako inej majetkovej hodnoty, keďže neexistuje žiaden subjekt, na ktorý by táto pohľadávka prešla, preto došlo aj k zániku záložného práva (akcesorického vzťahu) zo zákona podľa § 151md ods. 1 písm. b/ Občianskeho zákonníka. Zánikom akcesorického vzťahu zanikajú aj účinky subsidiarity ako právneho nástroja záložného práva. Záložný veriteľ teda nemá čo účinne uplatniť, keďže zánikom záložcu bez právneho nástupcu došlo nepochybne aj k zániku jeho pohľadávky (založenej pohľadávky) ako inej majetkovej hodnoty. Podobne dovolateľ vo veci sp. zn. 16Cb/3/2012 Okresného súdu Levice, ktorého rozsudok z 21.februára 2014 bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Nitre z 2. decembra 2014 č. k. 15Cob/112/2014-640 označil výklad aplikovaného ustanovenia § 151md ods. 1 písm.b/ Obč. zák. za neudržateľný až arbitrárny, pritom obidva sudy uvedenými rozhodnutiami riešili zásadnú právnu otázku zániku záložného práva zo zákona z dôvodu zániku záložného dlžníka bez právneho nástupcu. Konštatoval, že je pravdou, že žalobca (F. preukázal žalovanému (ITIMEX, a.s.) vznik záložného práva v súlade s ust. § 151mb ods. 2 Obč. zák., avšak dňom zániku záložného dlžníka (záložcu) - spoločnosti ERBA, s.r.o. bez právneho nástupcu, jej výmazom z obchodného registra dňa 6. septembra 2012 došlo aj k zániku založenej pohľadávky ako predmetu záložného práva, na ktoré sa záložné právo vzťahuje, a teda aj k zániku záložného práva zo zákona podľa § 151 md ods. 1 písm. b/ Obč. zák.

25 Dovolateľ nesúhlasil s tvrdením súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu vo veci sp. zn. 16Cb/3/2012 Okresného súdu Levice a sp. zn. 15Cob/112/2014 Krajského súdu v Nitre, že podstatu sporu vyriešil v tejto konkrétnej veci nález Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 7. marca 2014 sp. zn. IV. ÚS 604/2013. Konštatoval, že sa ústavný súd vôbec nezoberal otázkou vplyvu zániku právnickej osoby bez právneho nástupcu, či už ako obligačného dlžníka, alebo záložného dlžníka - záložcu na záložné právo, ale len vyslovil, že veritelia, ktorí neprihlásili svoje pohľadávky v reštrukturalizácii, tieto môžu vymáhať i naďalej z majetku tretích osôb, a to voči ručiteľom dlžníka a spoludlžníkom (Zákon o konkurze a reštrukturalizácii v znení účinnom do 31. decembra 2011, ust. § 155 ods. 1, 2 v spojení s § 155 ods. 4). Vyslovil názor, že pohľadávku však nie je možné vymáhať od dlžníka (žalovaného) po tom, čo došlo k zániku záložného práva (akcesorického vzťahu), pretože v postavení poddlžníka žalovaný vystupoval len do okamihu zániku záložného práva zo zákona (6. septembra 2012). Za neaplikovateľný na tento prípad označil rozsudok NS ČR sp. zn. 21Cdo/1891/2005, pretože záložné právo voči poddlžníkovi prestalo byť účinné dňom zániku záložného práva zo zákona zánikom záložného dlžníka bez právneho nástupcu, jeho výmazom z obchodného registra dňa 6. septembra 2012. Za nepravdivé označil tvrdenie odvolacieho súdu, že v konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 27Cb/240/2010 sa nerieši otázka, ktorá by mohla mať význam na rozhodnutie predmetnej veci, resp., že by súd nebol oprávnený si predmetnú otázku vyriešiť sám v rámci prejudiciálnej otázky.

26 Záverom uviedol, že rozsudkom Okresného súdu Bratislava I (aj keď rozsudok doposiaľ nie je právoplatný) sa preukázalo, že za škodu, ktorá vznikla v rámci investičných obchodov zodpovedá banka, a teda týmto tzv. prevádzkovým úverom banka sama sebe „sanuje“ (znižuje) škodu, ktorú spôsobila a za ktorú nesie aj plnú zodpovednosť. Vzhľadom na uvedené skutočnosti mal za to, že sú tu dôvody osobitného zreteľa a preto navrhol, aby dovolací súd podľa § 444 ods. 1 CSP samostatným

rozhodnutím odložil vykonateľnosť napadnutého rozsudku.

27 Žalobca vo vyjadrení k dovolaniu namieta, že podanie zo dňa 20. júla 2020 nespĺňa náležitosti upravené v § 127 ods. 1 CSP, keďže žalovaný, resp. jeho advokát dovolanie nepodpísal. Podpis advokáta sa totiž nachádza iba na titulnej strane, v záhlaví dovolania, pri označení strán a ich zástupcov. Umiestnenie podpisu na listine vyvoláva dôvodné pochybnosti o tom, že pisateľ sa s obsahom podania stotožňuje a že podanie je prejavom jeho vôle. Žalobca vyslovil názor, že advokát žalovaného svojim podpisom potvrdil nanajvýš to, že žalovaný je v dovolacom konaní zastúpený kvalifikovanou osobou (§ 429 ods. 1 prvá veta CSP). Ďalej uviedol, že ustanovenie § 127 ods. 1 CSP *expressis verbis* neupravuje miesto podpisu na podaní, avšak z poradia jednotlivých náležitostí (ich abecedného zoradenia) a samotného významu slova „podpis“ je zrejmé, že ho nemožno umiestniť kdekoľvek v texte, ale iba pod textom podania (dovolania). Text napísaný pod (za podpisom) nereprezentuje relevantný prejav vôle osoby, ktorá sa podpísala. V súvislosti s významom umiestnenia podpisu na listine poukázal na článok autora I. Fekete „Podpis na súkromných listinách“, *Justičná revue* č. 2/2008, s. 213, ďalej aj na viaceré komentáre k Občianskemu zákonníku. Uzavrel, že vzhľadom na absenciu podpisu pod textom dovolania ide o vadné podanie. Zdôraznil, že advokát, ako profesionál musí mať nepochybne vedomosť o tom, čo je obsahom, náležitosťou dovolania. Konštatoval, že za daných okolností nemožno takéto pochybenie tolerovať a vnímať preferovanie princípu, že podpis kryje iba text listiny, ktorý sa nachádza nad ním, ako bezúčelovú formalitu. Z tohto dôvodu navrhol dovolanie, ako nemajúce náležitosti podľa § 447 písm. d/ CSP odmietnuť. Ďalej uviedol, že pokiaľ žalovaný namieta, že odvolací súd pochybil, keď neprerušil konanie do právoplatného skončenia konania o náhradu škody, tak domnelé procesné pochybenie súdu neodôvodňuje prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP. Ďalej žalobca poukázal na právny poriadok Slovenskej republiky, z ktorého nevyplýva záver, že zánikom právnickej osoby bez právneho nástupcu zanikajú automaticky aj jej práva a záväzky. Pokiaľ zanikla právnická osoba bez právneho nástupcu je zrejmé, že tu nie je nikto, na koho by prešlo jej právo (komu treba plniť). Poukázal na ustanovenie § 579 ods. 2 Obč. zák., z ktorého však možno odvodiť, že právo zaniká, iba ak plnenie bolo obmedzené, výlučne na osobu veriteľa. Ak bol však vznik záložného práva k pohľadávke poddlžníkovi oznámený alebo preukázaný, tak ako v prejednávanej veci, poddlžník (žalovaný) je v súlade s § 151mb ods. 3 Obč. zák. povinný plniť svoj splatný peňažný záväzok záložnému veriteľovi (žalobcovi). Žalobca je jedinou osobou oprávnenou na prijatie plnenia od žalovaného. Uzavrel, že za daných okolností nemožno uvažovať o zániku pohľadávky tvoriacej predmet záložného práva. Záložné právo k pohľadávke zostáva zachované aj v prípade zániku žaložcu bez právneho nástupcu. Poukázal pritom na viaceré rozhodnutia a to rozsudok NS SR zo dňa 30. októbra 2007 sp. zn. 1Obo/14/2006, zo dňa 24. februára 2009 sp. zn. 2Cdo/5/2008, uznesenie z 29. marca 2012 sp. zn. 5Obo/6/2012 a uznesenie NS ČR z 19. augusta 2009 sp. zn. 29Cdo/5499/2007. Konštatoval ďalej, že všetky normatívne predpoklady na vznik povinnosti žalovaného (ako poddlžníka) plniť svoj splatný peňažný záväzok voči žaložcovi výlučne žalobcovi, ako záložnému veriteľovi boli splnené (§ 151mb ods. 3 Obč. zák.). Žalobca sa stal jedinou osobou oprávnenou na prijatie tohto plnenia. Zánik žaložcu bez právneho nástupcu nie je sám osebe skutočnosťou spôsobujúcou zánik záložného práva (§ 151md ods. 1 Obč. zák.) ako správne konštatovali oba sudy nižších inštancií. Vyslovil názor, že okolnosti týkajúce sa žaložcu nemajú vplyv na právne pomery žalovaného a s ohľadom na účel a charakter inštitútu záložného práva k pohľadávkam nemôžu mať za následok ani zánik jeho „autonómnej“ zákonnej povinnosti voči žalobcovi. Žalovaný nezanikol a nič mu aktuálne nebráni v tom, aby plnil žalobcovi. Uviedol, že akceptovaním názoru žalovaného o zániku záložného práva by bol žalobca neprípustným spôsobom ukrátený na svojich právach. Poukázal na to, že ústavný súd vo svojej konštantnej judikatúre už mnohokrát preukázal, že všeobecným súdom netoleruje formalistický postup, ktorým za použitia svojoľnej alebo akokoľvek sofistikovanej argumentácie odôvodňujú zrejmu nespravodlivosť. Poukázal na to, že v konaní vedenom Okresným súdom Levice o zaplatenie tretej časti priznaného uspokojenia, v konaní s totožnými stranami a úplne identickými skutkovými a právnymi okolnosťami, bolo rozsudkom z 21. februára 2014 č. k. 16Cb/3/2012-572 v celom rozsahu vyhovené, rozsudok ktorý bol Krajským súdom v Nitre rozsudkom z 2. decembra 2014 č. k. 15Cob/112/2014-640 potvrdený, pričom rozhodnutie Krajského súdu v Nitre nebolo napadnuté mimoriadnym opravným prostriedkom. Návrh na odloženie vykonateľnosti napadnutého rozsudku v zmysle § 444 ods. 1 CSP označil za nedôvodný a navrhol pre prípad, že by sa najvyšší súd nestotožnil s jeho argumentáciou o

absencii náležitosti dovolania podľa § 428 CSP, aby rozsudkom v zmysle § 448 CSP dovolanie ako nedôvodné zamietol a priznal mu nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

28 V ďalšom vyjadrení žalovaného k vyjadreniu žalobcu zo dňa 24. augusta 2020 označil žalovaný vyjadrenie žalobcu za zmätočné a zavádzajúce v snahe odvrátiť pozornosť od merita veci.

29 Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie bolo podané včas, na to oprávnenou osobou, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpenou v súlade so zákonom (429 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP a contrario) pred samotným vecným prejednaním dovolania najskôr skúmal, či dovolanie je procesne prípustné.

30 Podľa ust. § 419 CSP, proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

31 Podľa § 440 CSP dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný.

32 Podľa § 432 ods. 1 CSP, dovolanie prípustné podľa § 421 <. možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

33 Podľa § 432 ods. 2 CSP dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

34 Úspešné uplatnenie dovolania je vždy nevyhnutne podmienené primárnym záverom dovolacieho súdu o prípustnosti dovolania a až následným sekundárnym záverom týkajúcim sa jeho dôvodnosti. Z vyššie citovaných zákonných ustanovení upravujúcich otázku prípustnosti dovolania je zrejmé, že na to, aby sa dovolací súd mohol zaoberať vecným prejednaním dovolania, musia byť splnené podmienky prípustnosti dovolania vyplývajúce z ust. § 420 alebo § 421 CSP a tiež podmienky dovolacieho konania, t. j. aby (okrem iného) dovolanie bolo odôvodnené dovolacími dôvodmi, aby išlo o prípustné dovolacie dôvody a aby tieto dôvody boli vymedzené spôsobom uvedeným v ust. § 431 až § 435 CSP.

35 Podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

36 Dovolateľ prípustnosť dovolania vyvodzuje z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ CSP. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku hmotnoprávnu alebo procesnoprávnu (nie skutkovú), na vyriešení ktorej spočívalo napadnuté rozhodnutie. Právna otázka musí byť označená v dovolaní spôsobom jasným, určitým a zrozumiteľným. Podľa tvrdenia dovolateľa, nebola doposiaľ v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu vyriešená otázka, či zánik záložcu - záložného dlžníka ako právnickej osoby bez právneho nástupcu, ktorý nie je totožný s osobou obligačného dlžníka mal za následok zánik pohľadávky ako predmetu záložného práva v zmysle § 151md ods. 1 písm. b/ Obč. zák., keďže neexistuje žiadny subjekt, na ktorý by táto pohľadávka prešla.

37 Úlohou dovolacieho súdu bolo preto potrebné posúdiť, či ide o otázku, ktorú dovolací súd doposiaľ ešte neriešil. Dovolací súd v tomto smere uvádza, že „ustálená rozhodovacia prax najvyššieho súdu“ je vyjadrená predovšetkým v stanoviskách alebo rozhodnutiach najvyššieho súdu, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Do tohto pojmu však možno zaradiť aj prax, vyjadrenú opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, doposiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, prípadne tieto názory akceptovali a vecne na ne nadviazali. Do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 CSP treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi

zmenami a neskoršou judikatúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulletin Najvyššieho súdu ČSR a vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SSR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené v Zborníkoch najvyšších súdov I., II. a IV. vydaných SEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986 (vid' uznesenie NS SR sp. zn. 6Cdo/29/2017 z 24. januára 2018, publikované pod č. 71 v Zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR č. 8/2018. Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky nie sú známe žiadne rozhodnutia alebo stanoviská NS SR ako súdu dovolacieho, ktoré by dovolateľom vymedzenú právnu otázku v minulosti vyriešili. Dovolací súd preto konštatuje, že ohľadom žalovaným namietanej právnej otázky, majúcej kľúčový význam pre rozhodnutie odvolacieho súdu, nedošlo k vytvoreniu a ustáleniu jeho rozhodovacej praxe. Ani žalobca nenamietal, že by právna otázka, konkretizovaná žalovaným, bola už v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu vyriešená. So zreteľom na riadne nastolenie právnej otázky spôsobom zodpovedajúcim § 421 ods. 1 písm. b/ CSP a v situácii, na ktorú sa vzťahuje toto ustanovenie, dospel dovolací súd k záveru, že dovolanie žalovaného je v danom prípade procesne prípustné.

38 Následne preto dovolací súd skúmal, či je podané dovolanie dôvodné, t. j. či je ním skutočne napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu spočívajúce na nesprávnom právnom posúdení veci. Právnym posúdením sa pritom rozumie činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav, ku ktorej dochádza vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Z obsahu dovolaním napadnutého rozsudku vyplýva, že odvolací súd potvrdil rozsudok, ktorým súd prvej inštancie uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi istinu v sume 112.936,68 eur spolu s 9% ročným úrokom z omeškania v rozsahu ako vyplýva z výroku rozhodnutia. Rozhodujúcou otázkou v preskúmvanej právnej veci je posúdenie, či zánik záložcu - záložného dlžníka (ERBA, s.r.o.) ako právnickej osoby bez právneho nástupcu, ktorý nie je totožný s osobou obligačného dlžníka (ITIMEX, a.s.) má za následok zánik pohľadávky ako predmetu záložného práva v zmysle § 151md ods. 1 písm. b/ Obč. zák., keďže neexistuje žiadny subjekt, na ktorý by táto pohľadávka prešla. Podľa názoru dovolacieho súdu z právneho poriadku Slovenskej republiky nevyplýva záver, že zánikom právnickej osoby bez právneho nástupcu zanikajú automaticky jej práva a záväzky. Z kogentného ustanovenia § 151md ods. 1 Občianskeho zákonníka, ktoré obsahuje taxatívny výpočet dôvodov zániku záložného práva, nevyplýva, že zánik záložcu bez právneho nástupcu je sám osebe skutočnosťou spôsobujúcou zánik záložného práva. Dovolací súd sa stotožnil s názorom odvolacieho súdu, že zánik záložcu a jeho výmaz z obchodného registra nie je spôsobilý privodiť ani zánik pohľadávky, tvoriacej predmet záložného práva samotného, ktoré bolo už riadne a včas uplatnené. Záložné právo je právom subsidiárnym a akcesorickým. Subsidiarita záložného práva vyjadruje, že ide o podporný zdroj uspokojenia pohľadávky záložného veriteľa, ktorý sa uplatní vtedy, ak pohľadávka nebola dlžníkom dobrovoľne splnená a ani nezankla iným spôsobom. Jeho akcesorická povaha znamená, že vzniká iba za predpokladu, že platne vznikla pohľadávka, na zabezpečenie ktorej má slúžiť a že dochádza k jej zániku ak zankla zabezpečená pohľadávka. Princíp akcesority sa týka zabezpečenej pohľadávky a nie osoby dlžníka. Na podporu správnosti tohto záveru v súvislosti so zánikom práv a záväzkov pri zániku právnickej osoby bez právnych nástupcov dovolací súd poukazuje aj na dôvodovú správu k novele Obchodného zákonníka zákonom č. 390/2019 Z. z. a to konkrétne § 75k, ktorý upravuje dodatočnú likvidáciu majetku spoločnosti, ktorá napríklad prešla konkurzom, likvidáciou, či bola vymazaná bez akéhokoľvek procesu majetkového vysporiadania. Z dôvodovej správy vyplýva, že celý inštitút dodatočnej likvidácie majetku vychádza z toho, že zánikom spoločnosti (v danom prípade spoločnosti ERBA, s.r.o.) automaticky nezanká „spiace“ majetkové oprávnenie spoločnosti k majetkovým hodnotám (vlastnícke právo či iné absolútne práva, postavenie oprávneného z pohľadávky), teda v danom prípade postavenie spoločnosti ERBA, s.r.o. z pohľadávky, ktorú mala voči žalovanému a ku ktorej bolo zriadené záložné právo v prospech žalobcu a ktorá teda tvorí predmet záložného práva a preto zákonodarca konštatoval, že nie je potrebné osobitne upraviť osud týchto pozícií - majetkových hodnôt zanknutej spoločnosti.

39 Ak bol vznik záložného práva k pohľadávke poddlžníkovi oznámený alebo preukázaný, tak ako v

prejednávanej veci, poddlžník (žalovaný) je v súlade s § 151mb ods. 3 Obč. zák. povinný plniť svoj splatný peňažný záväzok záložnému veriteľovi (žalobcovi), teda aj po zániku záložcu ERBA, s.r.o. bez právneho nástupcu existuje ďalší subjekt práva, ktorý je oprávnený požadovať plnenie od žalovaného a ten je povinný toto plnenie poskytnúť.

40 Z uvedených dôvodov dovolací súd dospel k záveru, že odvolací súd právnu otázku, na ktorej založil svoje rozhodnutie, posúdil správne a preto dovolanie žalovaného podľa § 448 CSP ako nedôvodné zamietol a žalobcovi, ktorý bol v dovolacom konaní úspešný, priznal nárok na náhradu jeho trov podľa § 453 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 a 262 ods. 1 a 2 CSP.

41 Keďže žalovaný vyvodil prípustnosť dovolania z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ CSP (rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená) žalovaným namietané procesné pochybenie a to, že odvolací súd neprerušil konanie do právoplatného skončenia konania o náhradu škody, dovolací súd, súhlasne so žalobcom, nepovažoval za odôvodňujúce prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP.

4 2 Keďže dovolací súd dovolanie žalovaného podľa § 448 CSP ako nedôvodné zamietol, za neopodstatnený považoval aj návrh žalovaného na odklad vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia podľa § 444 ods. 1 CSP, pričom dovolací súd nie je povinný o ňom rozhodnúť osobitným výrokom (k uvedenému porovnaj uznesenie NS SR z 31. marca 2016 sp. zn. 3Cdo/616/2015).

43 Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.